

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ

ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ МОЛОДІ: ІДЕЇ, ТРАЄКТОРІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ 2026

УДК 378.091.12:005.336.5-057.875

ББК 74.489.4

П 78

*Рекомендовано до друку вченою радою гуманітарного факультету
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
(протокол № 2 від 25 лютого 2026 року)*

Упорядники:

Циганюк Л. І., доктор філософії з музикознавства, доцент, доцент кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та методики музичної освіти Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Качуринець Л. В., кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри вокалу та диригентсько-хорових дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Професійне зростання молоді: ідеї, траєкторії, перспективи : збірник наукових праць студентської молоді / упорядники Л. Циганюк, Л. Качуринець. Хмельницький : ХГПА, 2026. Вип. V. 472 с.

Рецензенти:

Бучківська Г. В. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та технологій, декан гуманітарного факультету Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Топорівська Я. В. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва, декан факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

Зарицька А. А. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва факультету культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки

Відповідальність за висвітлений матеріал у публікаціях несуть автори цих публікацій.

©Циганюк Л.І., 2026
©Качуринець Л.В., 2026

Анна Постолювська. Особливості навчання гри на фортепіано дітей молодшого шкільного віку в процесі музичного навчання.....	386
Галина Іюльська. Сучасні тенденції удосконалення музично-інструментальної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва у ЗВО.....	393
Поліна Очеретенко. Формування виконавських умінь майбутніх вчителів музичного мистецтва ЗВО у класі фортепіано.....	399
Марія Бакланова. Формування професійних якостей майбутнього вчителя музичного мистецтва.....	407
Микола Зуєв. Формування художньо-інтерпретаційних умінь майбутнього вчителя музичного мистецтва в процесі інструментально-виконавської підготовки.....	413
Валентина Наконечна. Підходи до навчання технік дихання у процесі підготовки майбутніх викладачів вокалу.....	418
Остап Цідило, Анатолій Міненко. Методичні засади формування виконавської майстерності саксофоніста у процесі фахової підготовки бакалавра.....	424
Борис Роман Ростецький, Людмила Щур. Роль співу у музичному вихованні школярів (за М. Леонтовичем).....	428
Петро Пісяк, Людмила Щур. Духовна музична традиція України у вихованні ціннісних орієнтацій школярів.....	431
Дар'я Багрій, Сергій Качуринець. Особливості побудови та змісту навчального заняття з українського народного танцю.....	435
Майя Богатирьова. Естетичне виховання в хореографічному колективі як основа формування творчої особистості дитини.....	442
Ангеліна Яремій. Психолого-педагогічна роль керівника хореографічного колективу у формуванні стресостійкості учасників.....	449
Юлія Романишина. Актуалізація народного співу в позашкільній мистецькій освіті.....	456
Анна Бліндер. Педагогічна цінність музично-рухливих ігор у психоемоційному розвитку дітей з ООП.....	463
Дарина Лісовська. Синергія традицій та інновацій: педагогічні та виконавські аспекти в сучасному мистецькому просторі.....	468

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ САКСОФОНІСТА У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРА

Остан ЦІДИЛО,

*студент II курсу бакалаврату спеціальності 025 Музичне мистецтво
Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка*

Анатолій МІНЕНКО,

*доктор філософії, асистент кафедри
музикознавства та методики музичного мистецтва
Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка*

У тезах розглянуто особливості формування виконавської майстерності саксофоніста у процесі фахової підготовки бакалавра музичного мистецтва. Проаналізовано основні складові професійної підготовки: технічну, художньо-образну, інтонаційну та ансамблеву. Визначено роль методичних підходів, індивідуального навчання й репертуарної політики у професійному становленні майбутнього виконавця.

Ключові слова: *саксофон, виконавська майстерність, музичне мистецтво, методика навчання, фахова підготовка.*

Сучасна система мистецької освіти ставить перед закладами вищої освіти завдання підготовки конкурентоспроможного, технічно й художньо розвиненого виконавця, здатного до сольної, ансамблевої та педагогічної діяльності. У контексті інтеграції української мистецької освіти до європейського освітнього простору особливої актуальності набуває проблема оновлення підходів до фахової підготовки інструменталістів, зокрема саксофоністів.

Саксофон як музичний інструмент посідає особливе місце в системі професійної музичної освіти, оскільки поєднує академічні традиції виконавства

з естрадно-джазовою практикою (Мимрик, 2009: 142). Така універсальність зумовлює необхідність комплексної підготовки майбутнього виконавця, який має володіти не лише технічними навичками, а й розвиненим художнім мисленням, стилістичною гнучкістю та інтерпретаційною культурою.

Для бакалавра спеціальності 025 «Музичне мистецтво» важливо не обмежуватися механічним засвоєнням виконавських прийомів. Процес навчання гри на саксофоні повинен бути спрямований на формування цілісної системи професійних компетентностей, що включає технічну, інтонаційну, темброву, художньо-образну та ансамблеву складові. Саме така багатовимірність виконавської підготовки відповідає сучасним вимогам до фахівця у сфері музичного мистецтва.

У працях сучасних і зарубіжних музикантів-педагогів значна увага приділяється питанням технічної підготовки духовиків, розвитку дихальної техніки, артикуляції та інтонаційної точності. Дослідники наголошують на тому, що саме технічна база є фундаментом професійного виконавства. Водночас сучасні науково-методичні підходи підкреслюють необхідність комплексного бачення виконавської майстерності, де техніка розглядається не як самоціль, а як засіб художнього втілення музичного образу (Чуриков, 2025: 170).

Методика навчання гри на саксофоні ґрунтується на принципах індивідуалізації, поетапності та системності. Індивідуальний підхід дозволяє враховувати фізіологічні особливості студента, його рівень підготовки, музичні здібності та психоемоційний стан. Поетапність навчання забезпечує поступове ускладнення технічних і художніх завдань, а системність сприяє формуванню стійких виконавських навичок і професійного мислення.

Важливою складовою виконавської майстерності саксофоніста є технічна підготовка, яка охоплює:

- розвиток координації рухів і моторики;
- володіння різноманітними штрихами та артикуляційними прийомами;
- опанування техніки швидких пасажів і складних ритмічних структур.

Системна робота над технічними вправами та етюдами повинна бути методично обґрунтованою та відповідати індивідуальному рівню підготовки студента. Надмірне ускладнення технічного матеріалу може призвести до закріплення помилок, тоді як послідовне й усвідомлене опрацювання вправ сприяє формуванню надійної технічної бази (Василевич, 2008: 208).

Особливе місце у виконавській підготовці саксофоніста посідає дихальна та інтонаційна культура. Дихання є основою звукоутворення на духових інструментах, а для саксофона – визначальним чинником якості звуку. Формування контрольованого, економного та гнучкого дихання забезпечує стабільність інтонації, витривалість виконавця й темброву насиченість звучання. У цьому процесі важливою є роль педагога, який формує у студента навички слухового самоконтролю та усвідомленого інтонування.

Не менш важливою складовою виконавської майстерності є художньо-інтерпретаційний аспект. Виконання музичного твору передбачає глибоке осмислення його художнього змісту, стилістичних і жанрових особливостей. Робота над інтерпретацією включає:

- аналіз музичної форми та драматургії твору;
- усвідомлення стильових і жанрових характеристик;
- створення цілісного художнього образу.

Саксофоніст повинен уміти поєднувати технічну досконалість із емоційною виразністю, що є ознакою зрілої виконавської культури. Саме інтерпретаційна глибина надає виконанню індивідуальності та художньої переконливості.

Важливу роль у формуванні виконавської майстерності відіграє репертуарна політика. Добір репертуару має бути різноплановим і відповідати навчальним цілям. Використання творів різних стилів і епох сприяє розширенню музичного світогляду студента, розвитку стильового мислення та гнучкості виконавських навичок. Поєднання академічного, сучасного та джазового репертуару дозволяє сформувати універсального виконавця, здатного працювати в різних художніх контекстах.

Ансамблева практика є невід’ємною складовою професійної підготовки саксофоніста. Участь у камерних ансамблях, оркестрах і різних формах колективного музикування сприяє розвитку слухової уваги, ритмічної точності, відчуття ансамблевого балансу та відповідальності за спільний художній результат. Ансамблеве музикування також формує комунікативні навички, що є важливими для майбутньої професійної діяльності музиканта.

Таким чином, формування виконавської майстерності саксофоніста у процесі фахової підготовки бакалавра є складним і багатогранним процесом, що потребує комплексного методичного підходу. Поєднання технічної, інтонаційної, художньо-інтерпретаційної та ансамблевої підготовки забезпечує цілісний професійний розвиток майбутнього музиканта.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Василевич, Ю. (2008). Методичні основи навчання гри на саксофоні. *Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського*, 77, 202–213.
2. Мимрик, М. (2009). Жанрові особливості української камерно-інструментальної музики з участю саксофона кінця ХХ–ХХІ століть. *Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського: Проблеми методики та виконавства на духових інструментах (вокальне та інструментально-духове мистецтво)*, 83, 140–148.
3. Чуріков, В. (2025). Методичні стратегії формування виконавської майстерності саксофоніста в академічній та джазовій традиціях. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 91(2), 165–173. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика».

